

Tekster: *Sl 27,1-5 , Jer 31,15-17, Matt 2,13-23*

Salmer: Rødding 9.00 108 Lovet være, 114 Hjerte løft, 131 Blåt vælded lys, 117 En rose

Lihme 10.30 108 Lovet være, 102 Et lidet barn, 114 Hjerte løft, 131 Blåt vælded lys, Nadver: 438 hellig, 99.3 Vor hytte er lav, 117 En rose

Det der først springer i øjnene - eller ørerne – når man læser eller hører julesøndags evangelium, det er det fuldstændig absurd rædselsfulde, at en af de første konsekvenser af Guds søns komme til verden er, at tre årgange af drengebørn i Bethlehem skal slagtes i et vanvittigt forsøg på at få ram på Jesus.

Forestil jer Vestsallingskolen og en fremmed der kommer og undrer sig over, at der er tre klassetrin, hvor der kun er piger, og så forklaringen: det er fordi regeringen for 7 år siden besluttede at aflive alle drenge fra 2 år og nedefter af sikkerhedsgrunde! Det giver ingen mening. Det er så barbarisk at det skriger til himlen. Men enestående er det jo ikke. For 22 år siden myrdedes i Srebrenica i Bosnien 8000 drenge og mænd, for 23 år siden myrdedes 1 million mennesker i Rwanda, for 50 år siden myrdedes et sted mellem 1 og 3 millioner i Pol Pots udryddelseslejre i Kampuchea for 75 år siden myrdedes over 6 millioner jøder og romaer i Tyskland og tysk okkuperede lande. Så enestående er fortællingen om barnemordet i Bethlehem ikke, hvilket naturligvis ikke gør den mindre forfærdelig.

Ingen aner, om barnemordet i Bethlehem virkelig fandt sted. Matthæus siger, det gjorde, men han er tilsyneladende den eneste der kender til det, for vi har ikke andre historiske vidnesbyrd om det end Matthæus's efterretning. Men de relativt nutidige eksempler på massakrer på befolkningsgrupper, magthaverne fandt var en trussel eller blot til besvær, jeg nævnte ovenfor, viser, at selve temaet i dagens evangelium, at Jesus kom til en verden præget af ufattelig brutalitet, det billede er uimodsigeligt.

Den næste tanke der melder sig i forbindelse med dagens evangelium er: hvordan kunne Gud finde på at lade sin søn redde ud af Bethlehem som det eneste spæde drengsbarn, mens alle andre blev dræbt? Egentlig et underligt spørgsmål, selvom det også er et spørgsmål, jeg tror, mange uvægerligt kommer til at stille. Under alle omstændigheder er det lykkeligt, at nogen bliver reddet, selvom mange går til grunde. Det er lykkeligt, at nogen reddes levende i land ud af flygtningestrømmene på Middelhavet, selvom mange går til grunde. Det er lykkeligt, at nogle overlever selv de aggressive og dødelige kræfter, selvom forfærdeligt mange ikke gør. Det er altid lykkeligt, når mennesker reddes fra døden, uanset hvor mange der ikke reddes. Men det er også en kendsgerning, at det kan være svært for et menneske, at være den eneste overlevende ud af en gruppe mennesker, der ellers alle går til grunde. Skulle man lave en moderne, biografisk Jesus-skildring, kunne man jo overveje, om ikke netop bevidstheden om, at være den eneste, blandt Bethlehems drenge, der havde overlevet massakren, skulle gøres til den psykologiske forklaring på Jesu kompromisløse vilje til at sætte sin egen sikkerhed til side for andres skyld?

I alt fald er der i Matthæus-evangeliets komposition en tydelig sammenhæng mellem skildringen af Jesus, der som den eneste af mange bliver reddet og som ender med alene at give sit liv for alle.

Så svaret på hvorfor netop Guds søn skulle gå fri er: for at han kunne frelse os alle fra døden.

I Matthæus's kontekst spiller det en stor rolle, at fortællingen om barnemordet i Bethlehem og Jesu families flugt til Ægypten på en hel række punkter tager temaer fra Det gamle Testamente op og dermed binder Jesus-fortællingen sammen med fortællingerne om det gamle Israel. Ja, Jesus kommer på sin vis til at repræsentere selve Israel, for ligesom israelitterne flygtede fra sultedøden til Ægypten og overlevede for siden at vende tilbage igen, sådan overlever Jesus ved at flygte til Ægypten og vende tilbage sidenhen. Og ligesom Moses overlevede en barbarisk konges efterstræbelser som den eneste blandt mange drenge, sådan reddes Jesus også. Og ligesom den gammeltestamentlige Josef sørgede for at redde sin familie i Ægypten, sådan sørgede Marias forlovede også for at redde sin familie ved at føre den til Ægypten og hjem igen, Med alle disse mere eller mindre udtalte paralleller vil Matthæus helt sikkert vise for sine jødiske og jødekristne læsere, at i Jesus fra Nazareth bliver Guds løfter til Israels folk gennem tiderne alle til virkelighed.

For os, som ikke er jøder og for hvem det gamle Testamente isoleret ikke har den samme autoritet, som det har for jøder, simpelthen fordi Det gamle Testamente for os kristne får sin autoritet fra Det nye Testamente, for os tænker jeg imidlertid, at der er andre ting i Matthæus-evangeliets komposition, der er mere afgørende. Her tænker jeg først fremmest på Matthæus's forhold til magt i verden.

Og hvad det angår, får Matthæus allerede fra begyndelsen af sin fortælling om Jesus vist den menneskelige magt fra sin mest hæslige side: den fuldstændige ligeegyldighed med andres liv og glæde, for at fremme egne interesser. Nogle kapitler længere fremme i evangeliet, i Bjergprædikenen, foretager den voksne Jesus sit opgør med magtudøvelsen blandt mennesker: Han priser de magtesløse lykkelige fordi de kun har Gud at støtte sig til. Og han fratager sine disciple retten til at bruge magt imod andre. Så meget mere påfaldende er det, at Jesus mod evangeliets slutning, selv bruger fysisk magt, da han smider de handlende ud af tempelpladsen, men derefter er det ham, der er offer for menneskelig magt, da han arresteres, tortureres og henrettes.

Spørgsmålet om kristnes ret til at bruge magt individuelt og kollektivt, dukker op med jævne mellemrum, senest i forbindelse med TV-serien Herrens Veje. Og det er et af de spørgsmål, der virkelig kan trække fronter op mellem kristne. I den debat tjener skildringen af barnemordet i Bethlehem til at minde os om, hvor infamt og brutalt menneskers brug af magt kan udvikle sig. Og fortællingen forkynder for os, at magten i sig selv ikke har ret. Tværs ind igennem menneskers historie, hvor magter brydes og nogle menneskers knuses af magten, mens andre lever fedt i ly af magten, der fortæller Jesu historie os om en retfærdighed, som ikke afhænger af magt, men som kan ytre sig endda i den dybeste afmagt, den retfærdighed nemlig som er en udfoldelse af kærlighed som selve Guds væsen.

Salige er de sagtmodige, siger den voksne Jesus i Bjergprædikenen. I Matthæus's fortælling om Jesu fødsel er der én som om nogen udfolder en sådan sagtmodighed. Det er Josef. Han, hvis kæreste

bliver gravid, uden at han har noget med det at gøre, men som tager den beskytterrolle på sig, som bliver ham pålagt og fører sin familie frelst gennem trusler, farer og besværligheder, for så at forsvinde ud af historien. Dermed bliver han en modpol til magtmennesket, der er sin egen lykkes smed og som bruger sine kræfter og evner til at tvinge omgivelserne til at tilvejebringe den lykke, han tragter efter.

Jesus er Guds søn, der er kommet til verden for at være i verden, også hvor den er allermest barsk og ubarmhjertig. Men han er omgivet af forældre, der viser menneskeligheden, når den tager sig bedst ud: hans mor Maria og hendes tro på Gud, også når Guds veje og planer går på tværs af hendes egne interesser, og hans plejefar Josef, der med sagtmodig kærlighed tager sig af den familie, der er betroet ham.

Verden er grum, men verden er også vidunderlig og god at leve i, for midt i den grumme verden findes gudstro og medmenneskelighed. Gud være lovet.

Amen.